

**Донецька обласна державна адміністрація
Управління культури і туризму
КЗК – Донецька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Н. К. Крупської
Відділ науково-методичної роботи і соціологічних
досліджень**

НА БЛАГО СУСПІЛЬСТВА

*Інформаційна довідка з досвіду
діяльності Піклувальної ради у
м. Дружківка*

Донецьк 2012

ББК 78.349.1

Н 12

На благо суспільства : інформ. довідка з досвіду діяльності Піклувальної ради у м. Дружківка / Донецьк. облдержадмін., упр. культури і туризму, КЗК – Донецьк. обл. універс. наук. б-ка ім. Н. К. Крупської ; уклад. О. А. Соколова, С. М. Сафронова. – Донецьк : Сх. вид. дім, 2012. – 16 с.

Укладачі:

О. А. Соколова,
С. М. Сафронова

Редактор:

Т. С. Литвин

Науковий редактор:

Н. В. Петренко

Відповідальний за випуск:

Л. О. Новакова,
засл. працівник
культури України

© КЗК – Донецька ОУНБ
ім. Н. К. Крупської, 2012
© «Східний видавничий дім»
(макет і обкладинка)

Історія Піклувальних рад має глибоке історичне коріння та традиції. Створювалися вони для «сприятливого» вирішення потреб окремих закладів, в більшості своїй, соціальної сфери. У минулому до Піклувальних рад входили представники купецького стану, дворяни, губернатори та чиновники вищого рангу, які мали можливість впливати на діяльність тих закладів, якими вони опікувалися. Піклувальники не тільки надавали матеріальну допомогу, вони привертали увагу громадськості до проблем, з якими стикалися ці заклади. За радянських часів діяльність Піклувальних рад була повністю припинена, вони почали відроджуватися тільки наприкінці ХХ століття. Тоді стало зрозумілим, що для вирішення проблем у соціальній сфері необхідна інтеграція держави і громадянського суспільства. Сьогодні Піклувальні ради розглядаються як орган громадянського самоврядування, добровільне об'єднання громадян і юридичних осіб, що утворюється для вирішення завдань, покладених на установи культури, освіти, науки, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, сприяння у створенні придатних умов для їхньої діяльності.

Проблеми у бібліотечній галузі, які існують на сучасному етапі, також привертають увагу не тільки державних і місцевих офіційних органів, а й громадськості. Створення Піклувальних рад може стати одним із важелів вирішення негараздів у бібліотечній сфері і підвищення ефективності діяльності бібліотечних закладів. Піклувальні ради здатні вирішувати такі актуальні задачі, як збереження мережі, укріплення матеріального-технічного стану бібліотек, поповнення їх новими документами, підвищення іміджу у суспільстві та інші завдання, які бібліотека сьогодні самотужки вирішити не може. Це доводить досвід Піклувальної ради, яка діє при Дружківській центральній міській бібліотеці ім. Лесі Українки (ЦМБ ім. Лесі Українки).

У Дружківці склалися давні традиції партнерства – підприємства, бізнесові структури, громадські організації завжди підтримували бібліотеки в їх прагненні зробити щось корисне для городян. Але, коли, у місті загострилося питання про збереження існуючої мережі публічних бібліотек, конкурентоспроможність бібліотечних послуг на фоні стрімкого розвитку інформаційних технологій, мережі Інтернет і ролі бібліотеки у суспільстві взагалі, стало зрозумілим, що потрібно згуртувати тих, кому небайдужа доля бібліотек.

Тетяна Олексіївна Романченко, директор Дружківської ЦБС, яка є депутатом міської ради п'яти скликань, спілкуючись з колегами-депутатами, зрозуміла, що багато людей поділяють її думки. І тоді

виникла ідея створення при ЦМБ ім. Лесі Українки Піклувальної ради. Обсудивши цю ідею зі своїми колегами, вона звернулася до відомих, поважних представників органів влади, громадських організацій, депутатів, журналістів, підприємців з пропозицією створити Піклувальну раду і зробити свій посильний внесок в загальну справу у будь-якому вигляді – книгами, будматеріалами, транспортом, інформаційною підтримкою, порадою. Бажаючих допомогти бібліотекам міста виявилось чимало, і 2004 року була створена Піклувальна рада бібліотеки.

Серед членів Ради – депутати, держслужбовці, підприємці, журналісти, вчителі, лікарі, працівники культури, зокрема: А. І. Варченко, голова ветеранської організації ПАТ «ВЕСКО»; О. С. Кисловська, вчитель-філолог, журналістка, художниця, поетеса; С. В. Кривоносова, завідувачка народного музею історії ПАТ «Дружківський машинобудівний завод»; Т. І. Кулик, директор загальноосвітньої школи № 6 м. Дружківка, депутат міської ради, голова постійної комісії з питань освіти, культури, спорту, справ молоді і туризму; І. В. Лубенченко, журналіст, кореспондент газети «Дружковка на ладонях»; О. В. Мірошніченко, директор Дружківської телерадіокомпанії; Г. Г. Немирська, головний спеціаліст міського управління юстиції; В. М. Саламаха, депутат міської ради, голова профспілкового комітету ПАТ «ВЕСКО»; М. І. Супрун, лікар-епідеміолог; І. В. Попова, колишній керуючий справами міської ради та ін. Почесними членами Піклувальної ради обрані – В. Б. Григоренко, заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади; А. Н. Мелікбегян, депутат міської ради, голова постійної комісії з питань земельних відносин, житлово-комунального господарства і будівництва, почесний громадянин м. Дружківка, меценат, директор ТОВ «Прогрес», готельно-розважального комплексу «МАН»; Л. В. Шиліна, приватний підприємець, почесний громадянин м. Дружківка, колишній партійний діяч; Б. В. Южик, головний редактор міської газети «Дружковский рабочий». Усі члени Ради є читачами бібліотеки протягом багатьох років. Очолює Піклувальну раду Леонід Йосипович Захватов, секретар міської ради, почесний громадянин м. Дружківка.

Вже на першому засіданні члени Піклувальної ради дійшли висновку, що громада не може існувати без бібліотеки, книгозбірні не тільки надають мешканцям міста необхідну інформацію, а і є тими духовними центрами, де зберігаються і через які розповсюджуються вічні людські цінності, вони є дуже важливими ланками на шляху

реалізації демократичних реформ. Тому бібліотеки треба зберегти і сприяти їх модернізації відповідно до сучасного розвитку суспільства.

Бібліотечні працівники на організаційному засіданні всебічно представили роботу всіх публічних бібліотек міста, а головне показали, що зможуть отримати мешканці міста, якщо бібліотеки матимуть нову сучасну комп'ютерну та копіювальну-розмножувальну техніку, мультимедійне обладнання, доступ до ресурсів Інтернету, фонди, що постійно оновлюються, сучасний інтер'єр. Бібліотеками міста вже багато зроблено у цьому напрямку – активно впроваджуються сучасні інформаційні технології, бібліотекарі безкоштовно вчать всіх бажаючих комп'ютерної грамотності, створюють клуби і об'єднання за інтересами, залучають дітей до книги і читання, проводять різноманітну роботу із соціальної адаптації людей з особливими потребами, постійно розширюють перелік послуг для користувачів, вивчають їх думки і запити, змінюють зовнішній вигляд бібліотек.

Головними задачами Піклувальної ради, які були зафіксовані у Положенні про Раду, стали: створення сприятливих умов для розвитку бібліотек; громадський та правовий захист бібліотек; інформування громадськості про досягнення і проблеми бібліотек; прогнозування розвитку бібліотечних закладів; матеріальна допомога у реалізації бібліотечних програм і проектів. Серед пріоритетних напрямків роботи бібліотек було визначено: автоматизація бібліотечних процесів; розширення переліку послуг для населення і користувачів за допомогою сучасних інформаційних технологій; створення сприятливих умов для збільшення читацької активності і формування кадрового креативного потенціалу, здатного до перетворень; впровадження інновацій. При ЦМБ ім. Лесі Українки були створені групи стратегічного маркетингу, автоматизації бібліотечних процесів, прогнозування сервісних послуг, уточнені пріоритетні напрямки роботи кожної бібліотеки з метою надання максимальної інформації.

За роки існування Піклувальної ради на її засіданнях обговорювалися різноманітні питання: виконання програми «Поповнення бібліотечних фондів в Донецькій області на період до 2010 р.», придбання інформаційно-пошукової системи «Нормативні акти України», створення комфортних умов для користувачів і працівників бібліотек, організаційно-методична діяльність ЦМБ ім. Лесі Українки, організація і робота клубів за інтересами, аматорських об'єднань у бібліотеках, проекти і презентації бібліотек, участь бібліотек у соціальній реабілітації людей з особливими потребами, проведення акцій та ін.

Піклувальники довели, що вони здатні захистити бібліотеку. Наприклад, члени Ради зайняли активну позицію, коли виникла ситуація з виселенням в інше менш пристосоване приміщення центральної бібліотеки для дітей. У Піклувальній раді чимало депутатів міської ради і їх виступи на сесіях та в ЗМІ допомогли прийняти рішення місцевої владі на користь бібліотеки і більше така загроза відносно головної дитячої бібліотеки не виникала. Навпаки, приміщення дитячої бібліотеки було капітально відремонтовано, встановлено 5 комп'ютерів з підключенням до Інтернету. «У нас з бібліотекою спільна команда, – впевнений голова Піклувальної ради Л. Захватов. – Щодо усіх питань і проблем, які виникають, ми знаходимо підтримку у депутатів міської ради. Нас підтримує мер міста В. Гнатенко, який, до речі, нещодавно дав згоду стати почесним членом Піклувальної ради бібліотеки». Члени Піклувальної ради підтримали центральну бібліотеку для дітей і ще в одній визначній події – присвоєнні їй у 2009 році ім'я видатного письменника, який деякий час жив та працював у м. Дружківка – Олександра Купріна.

Члени Ради допомогли довести до органів влади необхідність переміщення бібліотеки-філії № 1 ім. А. П. Чехова в більш привабливе приміщення, яке було заздалегідь відремонтоване і зараз є одним із улюблених міст городян.

У 2005 році відбулася значна подія не тільки для Дружківки і області, але і для всієї України. Член Піклувальної ради, депутат міської ради, почесний громадянин міста, меценат Ашот Норікович Мелікбегян за власні кошти відремонтував приміщення у мікрорайоні Яковлівка, кожного дня особисто контролюючи процес, облаштував її зручним бібліотечним обладнанням, яке, до речі було виготовлено за власними ескізами Ашота Норіковича. Він також особисто збирав книги для нової бібліотеки, причому зі всієї України. Для почину – передав бібліотеці більше тисячі книг зі своєї бібліотеки. Його приклад наслідували керівники підприємств міста, друзі, знайомі. Допомога надійшла також від Посольства США в Україні, Міністерства культури України, Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, Ліги українських меценатів, Національної парламентської бібліотеки, Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки, Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки і наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Всього було зібрано понад 6 тисяч книг. Ім'я кожного дарувальника внесено до Книги вдячної пам'яті бібліотеки. До новосілля Ашот Норікович підготував своєму дітищу сюрприз, – купив 3 комп'ютери і підключив їх до Інтернету, оплатив

передплату періодичних видань і по сьогоднішній день оплачує всі комунальні витрати бібліотеки. Сума особистого вкладу мецената склала 140,0 тис. грн. Так у мікрорайоні Яковлівка з'явилася бібліотека родинного читання. Представники обласних і міських ЗМІ широко освітили на сторінках газет цю визначну подію.

А незабаром меценат подарував бібліотеку місту, вона стала однією з бібліотек-філій ЦБС. А. Н. Мелікбеґян ще багато чого зробив для розвитку бібліотек і тому не випадково він став одним з переможців конкурсу програми «Бібліоміст» «Влада – друг бібліотеки» у номінації «Лідер підтримки бібліотек». Сам меценат пояснює свою життєву позицію і мотиви так: «Я зрозумів просту істину: чим більше віддаєш людям, тим більше до тебе повертається».

Завдяки підтримці піклувальників в останні роки бібліотеки значно активізували діяльність із залучення додаткових джерел фінансування.

Першою значною подією стала перемога у конкурсі Посольства США в Україні «Інтернет для читачів публічних бібліотек» (LEAP-IV), завдяки чому у ЦМБ ім. Лесі Українки 2 вересня 2004 року відкрито Інтернет-центр з 6 робочими станціями. Загальна сума гранту склала 14645 \$. Термін дії гранту – вересень 2004 – вересень 2006 року, але завдяки раціональному використанню коштів послуги на безкоштовне користування Інтернетом для мешканців міста продовжено до 2009 року. Інтернет-центр завжди затребуваний, з початку роботи його послугами скористалися понад 15,0 тис. осіб. А завдяки спонсорській допомозі, організованій членами Піклувальної ради, Інтернет-центр був відремонтований і облаштований новими меблями, кондиціонером. Для того, щоб послугами Центру могли скористатися люди з обмеженими фізичними можливостями, був побудований пандус. І першим особливим відвідувачем Центру став Сергій Коновалов, інвалід-візочник. Сума спонсорської допомоги підприємств і бізнес-структур склала майже 20,0 тис. грн.

Реалізація проекту LEAP-IV, відкриття Інтернет-центру в бібліотеці мікрорайону Яковлівка створили сприятливі умови для подальшого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в практику роботи бібліотек. Так, завдяки допомозі міського голови В. С. Гнатенка, який виділив кошти на сигналізацію, пожежну безпеку, віконні ґрати та інше; Л. І. Захватава, секретаря міської ради, члена Піклувальної ради, І. О. Бучук, начальника відділу освіти, В. В. Загребельного, голови міської організації «Союз Чорнобиль» відкрився Інтернет-центр в центральній бібліотеці для дітей.

Значну фінансову підтримку надала бібліотекам участь у конкурсах програми «Бібліоміст», яка фінансується в Україні Фондацією Білла та Мелінди Гейтс. Бібліотеки ЦБС мали потужний, креативний, впевнений в своїх силах кадровий потенціал, підтримку влади і партнерів, і звичайно згуртовану команду з членів Піклувальної ради, які на той час стали справжніми друзями бібліотек. Піклувальники підбили підсумки своєї п'ятирічної діяльності та виказали свою готовність і надалі підтримувати всі починання бібліотек. Ці фактори сприяли тому, що дружківські бібліотеки стали лідерами серед переможців різноманітних конкурсів програми «Бібліоміст».

Першою перемогою став проект «Спілкування без кордонів», який передбачав створення в ЦМБ ім. Лесі Українки ресурсного центру для вивчення іноземних мов, а саме: забезпечення доступу до інформаційних ресурсів Інтернету, проведення занять з вивчення мов, консультування фахівців, проведення рекламних акцій, залучення і розширення кількості волонтерів. Сума гранту склала 3980 \$. За ці кошти відремонтовано приміщення зали мультимедійних презентацій, закуплено 60 стільців, придбано комплект мультимедійного обладнання, веб-камери, фотоапарат та програмні продукти з вивчення іноземних мов. Партнерами проекту стали: громадська організація німців, міський відділ культури, сім'ї, молоді, спорту та туризму, туристичне агентство «АРГО». Першими в центрі почали займатися етнічні німці, які зараз живуть у Дружківці, вони вивчають мову, побут та культуру німецькомовних країн у клубі «Guten Tag» (проведено понад 50 засідань). Бажаючі також мають змогу отримати допомогу у підготовці до виїзду і туристичних поїздок до Німеччини. Вже другий рік працює клуб любителів англійської мови «Free style».

Потім був проект «Лідер бібліотечної справи», перемога в якому дала можливість директору ЦБС Т. О. Романченко і завідуючій відділом методичної роботи, інновацій і комп'ютеризації С. М. Сафроновій взяти участь у трьох всеукраїнських семінарах, тренінгах в різних куточках України. У Львові Тетяна Олексіївна виступила з докладом «Соціальне партнерство – гарант розвитку бібліотеки і громади».

Рекордним за кількістю перемог і успіхів став 2011 рік, коли бібліотеки Дружківки стали переможцями відразу у трьох конкурсах. У результаті перемоги у другому раунді конкурсу програми «Бібліоміст» «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету» ЦМБ ім. Лесі Українки і 3 бібліотеки-філії отримали 15 комп'ютерів із ліцензійним програмним забезпеченням, 4

принтери та сканери, комплекти навушників та веб-камери. Працівники бібліотеки разом з піклувальниками зробили відкриття Інтернет-центрів в кожній із бібліотек справжнім святом. Сьогодні бібліотеки-переможниці активно впроваджують нові послуги користувачам з використанням сучасних інформаційних технологій.

Програмою «Бібліоміст» також був підтриманий проект Т. О. Романченко «Зона інформації та комфорту для мешканців міста: вільний доступ до інформації – вільна людина – вільна країна», що дало змогу організувати в ЦМБ ім. Лесі Українки зону Wi-Fi і особисто взяти участь у навчальній професійній поїздці до бібліотек Польщі.

Три проекти були представлені на конкурс «Влада – друг бібліотеки», один з них став переможцем. Як згадувалося раніше, ним став проект А. Н. Мелікбегяна, депутата міської ради, почесного члена Піклувальної ради.

У 2012 році фільм «АРТИСТки» про проект «Образи літературного насліддя» на конкурсі бібліотечних відео «БібліоКіноФест. Кадри вирішують все» увійшов до десяти кращих. Цей проект створювався разом із партнерами і друзями бібліотек, які безкоштовно створювали яскраві образи персонажів з класичної літератури, він став гордістю не тільки бібліотекарів, а і їх помічників. За приблизним підрахунком вартість цього проекту склала 8,0 тис. грн.

Завдяки участі у реалізації програми автоматизації малих шахтарських міст були комп'ютеризовані бібліотеки селищ Олексієво-Дружківка та Райське.

Економічний ефект від участі в проектній діяльності склав понад 35,0 \$ тис. До цього можна додати, що кожний проект вимагав участі місцевого бюджету, спонсорської допомоги, адже приміщення повинні відповідати всім вимогам грантодавців. Слід зазначити, що всі зобов'язання місцеві органи за допомогою спонсорів виконали повністю, на це було витрачено майже 200,0 тис. грн.

Зараз усі без виключення 8 публічних бібліотек обладнані сучасною комп'ютерною технікою, мають доступ до Інтернету, що дозволяє їм розширити інформаційне поле.

Члени Піклувальної ради значно збагатили зміст роботи бібліотек у всіх напрямках, дали новий поштовх для організації їх роботи, є ініціаторами, спонсорами та учасниками багатьох заходів, які організовують та проводять бібліотеки міста.

Одним з перших спільних заходів ЦМБ ім. Лесі Українки і членів Піклувальної ради став семінар-тренінг «Бібліотека та її партнери у системі соціокультурної реабілітації людей з особливими потребами», в

його підготовці і проведенні взяли участь міське товариство «Первоцвіт», спілка «Родина», асоціація інвалідів, школа-інтернат № 1. Основний акцент був зроблений на можливості використання нових технологій, учасники ознайомились з сайтами фонду соціального захисту інвалідів, Національної асамблеї інвалідів України, для скачування аудіо книг для людей з порушенням зору; надані консультації фахівців з правових питань і питань соціального захисту. Це неодноразовий захід, щорічно проводиться 3-4 заходи для осіб з особливими потребами. Серед них: спортивні змагання, в яких взяли участь команди Східного центру професійної реабілітації інвалідів; міська акція «Вірити у власні сили», в якій брали участь громадські організації не тільки м. Дружківка, а і м. Костянтинівка, Краматорськ; родинне свято «У сонячному колі» для прийомних дітей та їх батьків, зустрічі «Раз добром зігрите серце – вік не охолоне» (спільно з реабілітаційним центром «Восток»), свято «Передай добро по колу», акція «Острівець добра і надії» та багато ін.

Разом з Дружківським територіальним центром соціального обслуговування, бібліотеки беруть участь у реалізації проекту «Університет третього віку», розпочали роботу Школи комп'ютерної грамотності для людей поважного віку, які можуть і хочуть реалізувати себе в новій для себе сфері. Заняття є безкоштовними.

З Дружківським міським управлінням юстиції ЦМБ ім. Лесі Українки співпрацює з 2005 року. Головний спеціаліст управління, член Піклувальної ради Г. Немирська згадує: «Початок співпраці – ініціатива директора бібліотеки, яка сама звернулася до нашого керівництва. Вона була дуже наполегливою і привітною. А потім ми стали не тільки партнерами, а і друзями». А результатом такого партнерства стало відкриття юридичної приймальні в ЦМБ ім. Лесі Українки, де щочетверга Г. Немирська безкоштовно надає юридичні консультації з різних питань, здебільшого соціального характеру – захист від порушень у житлово-комунальній сфері, порядок отримання субсидій, соціальний захист людей з обмеженими можливостями, пенсійне забезпечення та багато інших. Тепер існує можливість поставити питання в он-лайнному режимі, для чого треба заповнити форму «Питання до юриста» на сайті бібліотеки, а відповідь надходить на електронну пошту користувача.

Пізніше, за ініціативи Т. О. Романченко, директора ЦБС, депутата міської ради, юридична приймальня набула статусу «громадської», куди щопонеділка може звернутися кожний мешканець міста. Прийом ведуть депутати міської ради, фахівці управління юстиції, управління

Пенсійного фонду України в м. Дружківка, міського центру зайнятості. Мешканці мають змогу також поставити питання на сайті бібліотеки у рубриках «Питання до депутата», «Питання юристу», «Питання до бібліографа».

Т. О. Романченко опікується також діяльністю Православної гостинної, яка декілька років працює у бібліотеці-філії № 1 ім. А. П. Чехова. Заходи проводить Благочинний Дружківського округу настоятель Свято-Миколаївського храму протоієрей Миколай, якого всі вважають покровителем бібліотек.

У ЦБС організована робота 17 клубів за інтересами і любительських об'єднань, деякі почали діяти саме з ініціативи членів Ради. Так, член Ради О. Кисловська, керівник міського об'єднання «Поетичні вітражі» (ЦМБ ім. Лесі Українки), організувала літературну вітальню «У колі друзів». Ідея створення такого об'єднання виникла вже давно, тому що талановитих людей в Дружківці багато, рівно, як і тих, хто цінує і любить поетичне слово. Літературна вітальня успішно працює вже 6 років, за цей час її відвідали прихильники поетичного слова та гості з Авдіївки, Артемівська, Дебальцеве, Дніпропетровська, Донецька, Красноармійська, Костянтинівки, Краматорська, Луганська, Сум, Сімферополя. А гості з Харкова – віце-президент Клубу пісенної поезії ім. Ю. Візбора Олег Бондар та поетеса Ольга Біда стали надійними друзями і за першої нагоди приїждять до Дружківки. Окрім того, за шість років тут побували: Ю. Лебідь, заступник голови Міжрегіональної спілки письменників України, В. Шендрік (Артемівськ), В. Толстоус (Макіївка), С. Дорофеев (Харків), А. Грязов (Київ), Л. Некрасовська (Дніпропетровськ), М. Квасов (м. Луганськ) та багато інших. Гості залишають для бібліотеки в дарунок свої збірки з автографами, кожного року це майже 100 примірників. Традиційним стало проведення у м. Дружківка щорічного пісенно-поетичного фестивалю «Місто Дружби запрошує», кількість учасників якого вже перевищує 100 осіб. Фестиваль із задоволенням відвідує почесний член Піклувальної ради, почесний громадянин Дружківки Л. В. Шиліна. До цього заходу, зазвичай, готується видання альманаху «Многоцвєтьє имен». Свої засідання літературна вітальня проводить не тільки у ЦМБ ім. Лесі Українки, а і в інших бібліотеках міста. Бібліотечні працівники допомогли літературному об'єднанню «Поетичні вітражі» відкрити на сайті «Стихи. ру» власну сторінку.

Члени Піклувальної ради неодноразово надавали свої пропозиції щодо удосконалення бібліотечного сайту (<http://www.housebooks.org.ua>). Так, піклувальники підтримали пропозицію щодо розміщення на сайті

максимальної кількості інформації про Лесю Українку у спеціальній рубриці, адже з 1967 року центральна міська бібліотека носить її ім'я, пропонували зробити посилання на Інтернет-ресурси, веб-сайти, інформаційні портали, які є у місті, в першу чергу органів місцевої влади, відкрити нові рубрики: «Знамениті земляки», «Наші партнери», «Члени Піклувальної ради», «Віртуальна довідка» (питання юристу, депутату, бібліографу), «Клубная жизнь» та ін. Крім того, члени ради допомагають професійно підготувати інформацію на сайт, новини про проведення заходів.

У ЦМБ ім. Лесі Українки традиційним стало проведення Днів відкритих дверей «Місце зустрічі – бібліотека», які проходять у лютому до дня народження Лесі Українки. Крім цілої низки заходів для користувачів, більшість з яких присвячені життю та творчості Лесі Українки, боржники повертають книги без сплати пені, деякі платні послуги надаються безкоштовно, найактивніші користувачі, друзі бібліотеки отримують бонуси та подарунки, працює «гаряча лінія». Бібліотека розповідає громаді про свої досягнення, звітує перед нею, ділиться планами на майбутнє. Вже традиційно в цей день проходить і перше в поточному році засідання Піклувальної ради бібліотеки, бібліотекарі звітують перед членам Ради про події, які відбулися у бібліотеках за минулий рік. Так, Тетяна Олексіївна докладно розповідала про участь у XIII, XV Міжнародних Кримських конференціях, тому що саме там обговорюються нові тенденції у розвитку бібліотек, народжуються нові ідеї, презентується інноваційний досвід. До речі, право на участь в цих конференціях директор ЦБС отримала завдяки перемогам у конкурсах. Тетяна Олексіївна та її колеги розповідають практично про всі заходи з підвищення кваліфікації, в яких вони беруть участь.

Завдяки участі в роботі Ради журналістів, у бібліотек розширилися можливості з інформування громади про нові ініціативи, послуги, події, заходи. У газеті «Дружковский рабочий» (головний редактор газети – член Піклувальної ради Б. В. Южик) створена щомісячна сторінка «Книжный дом», де книгозбірні розміщують інформацію про свою діяльність. Матеріали для дитячої радіостудії «Ровесник», яка також відкрилася нещодавно, готуються у центральній бібліотеці для дітей ім. О. Купріна. Дружківська телерадіокомпанія в особі директора О. Мирошніченко, члена Ради допомагає бібліотекам організовувати промо-акції, готувати репортажі на телебачення. За рік в місцевих газетах з'являється понад 100 публікацій, 10-15 виступів на радіо про бібліотечне життя, 20-25 сюжетів на телебаченні. Матеріали,

підготовлені журналістами місцевих газет, телерадіокомпанії відрізняються глибиною і великою повагою до бібліотек і бібліотечних працівників, тому що вони самі беруть активну участь у бібліотечному житті. О. Кисловська, член Ради, стверджує, що «ідея доєднатися до роботи Ради стала природним продовженням співпраці газети з бібліотекою» і наголошує, «що роботу Ради треба зосередити на всебічній підтримці бібліотек, тому що вони працюють дуже успішно, саме це відчуття партнерства дає змогу втілювати в життя найсміливіші задуми!». Вона щиро вважає, що «дружківським бібліотекарям вдається випереджати час – нехай їм для цього вистачає сил і підтримки однодумців!».

Про успіхи бібліотек Дружківки, лідерський потенціал кадрів та досвід роботи Піклувальної ради розповідають і періодичні видання всеукраїнського рівня (наприклад, «Голос України». – 2012. – 17 жовт.; «Буть лідером». – 2012. – № 6. – С. 20).

Бібліотеки міста в свою чергу багато роблять для підвищення професійного рівня працівників ЗМІ. Разом з членом Ради О. С. Кисловською проведений загальноміський семінар «Від допомоги до партнерства». В ЦМБ ім. Лесі Українки пройшла святкова зустріч читачів з працівниками газети «Наша Дружківка». Журналісти вислухали зауваження та пропозиції, розповіли про свою газету, подарували бібліотеці і читачам збірки «Поезія Дружківки» з автографами авторів. Відбулося засідання Всеукраїнської школи журналістського мистецтва «Голос молоді», який провели власний кореспондент газети «Голос України» Л. Куц, регіональний консультант газети у Донецькій області І. Ольшанська, члени Піклувальної ради О. Кисловська, І. Лубенченко, О. Мірошніченко, Б. Южик. У школі взяли участь 30 юних кореспондентів із Донецька і Дружківки на чолі з В. П. Бильком, редактором шкільної газети «Родная Дюжина», яка вже 12 років існує у загальноосвітній школі № 12 м. Дружківка і яка, до речі, тісно співпрацює з ЦМБ ім. Лесі Українки, майстер-класи провели досвідчені журналісти.

С. В. Кривоносова, член Ради, завідувача народним музеєм історії ВАТ «Дружківський машинобудівний завод» надихнула бібліотечних працівників на дослідницьку роботу. У результаті, знайдені підтвердження перебування О. Купріна у Дружківці. Також серед відкриттів такі цікаві факти: згадка Дружківки у словнику Брокгауза та Ефрона, в часописі Є. Рогозіна «Залізо та вугілля на півдні Росії» у 1895 році; розповідь академіка Павлова про побут французьких спеціалістів,

які працювали в Дружківці, а професор А. М. Марзеєв, як виявилось, став засновником першої публічної бібліотеки у місті.

У 2007 році на одному із засідань Піклувальної ради було вирішено направити офіційний запит до Державного архіву Донецької області для уточнення дати відкриття першої бібліотеки у місті, який і зробила С. В. Кривоносова. Офіційна відповідь стала для всіх приємною несподіванкою – першій бібліотеці м. Дружківка виповнюється 90 років (до цього вважалося, що бібліотека відкрита 60 років тому). Всі члени Ради одноголосно вирішили, що це значна подія і про неї повинні знати громадяни. Терміново був розроблений план заходів щодо урочистого святкування цієї дати. Більшу частину роботи із затвердження плану заходів на сесії міської ради взяли на себе голова Піклувальної ради, секретар міської ради С. Й. Захватов та член Ради, заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади В. Б. Григоренко. Відзначення 90-річчя першої публічної бібліотеки стало справжнім святом з подарунками, яскравими виступами, яке пройшло в атмосфері доброзичливості, щирості та добра. А для бібліотечних працівників це був реальний шанс показати всій громаді досягнення бібліотек міста і плани на майбутнє.

Але, на цьому С. Кривоносова не зупинилася, вона продовжила вивчати історію створення першої публічної бібліотеки у м. Дружківка. Як виявилось, громадська бібліотека-читальня відкрита рішенням Катеринославського повітового зібрання на селищі Яковлівка, у колишньому холерному бараці ще раніше, в грудні 1912 року, на прохання Яковлівського товариства благоустрою. Це означає, що першій громадській бібліотеці у 2012 році виповнюється 100 років. Про що і повідомила С. Кривоносова членів Піклувальної ради. Залишити таку серйозну і відповідальну дату без уваги не могли. Напередодні Всеукраїнського дня бібліотек Дружківка яскраво відсвяткувала 100-річний ювілей першої публічної бібліотеки. Майже 300 гостей, серед яких всі члени Піклувальної ради, депутати міської ради на чолі з мером міста В. С. Гнатенком, громадські організації, навчальні заклади, журналісти, прийшли привітати бібліотекарів. Кожний, хто виходив на сцену дякував бібліотекарям за те, що вони згуртували навколо себе всіх небайдужих, стали справжніми центрами громадського життя, відмічали, що «не кожний професіонал здатний удосконалити себе так, як це роблять дружківські бібліотекарі, знати стільки, скільки знають вони, залучати серця і душі людей так, як вміють тільки вони», бажали нових читачів і процвітання. Слова підтримки і глибокої поваги прозвучали від всіх присутніх на зустрічі членів Піклувальної ради,

партнерів, спонсорів. На думку мецената, почесного члена Ради, – «книга – джерело культури, а поширювати книгу можуть лише бібліотекарі. Тому нам потрібно любити не тільки книгу й знання, які вона дає, але й представників цієї професії».

На вечорі бібліотекарі розвіяли багато міфів про себе і довели, що це одна з найцікавіших професій сучасності. На знак визнання і поваги мер міста В. С. Гнатенко вручив директору ЦБС Т. О. Романченко відзнаку виконкому міської ради «За заслуги» II ступеня. Всі присутні відмітили, що Тетяні Олексіївні притаманні бездоганне знання справи, якою вона займається більше 30 років, ефективне поєднання професійного навантаження з активною громадською діяльністю. Завдяки її наполегливості та вмінню переконувати, бюджет бібліотек затверджувався на рівні, який дозволяє не тільки зберегти мережу закладів, але й дає змогу їм успішно розвиватися. До речі, Т. О. Романченко є переможцем конкурсу «Обличчя року» у номінації «Кращий працівник міської бібліотеки», який проводився за ініціативи Донецької обласної державної адміністрації, управління культури і туризму, обкому профспілки працівників культури; нагороджена Почесною відзнакою Міністерства культури і туризму України «За багаторічну плідну працю в галузі культури».

Позитивні зрушення в організації бібліотек м. Дружківка не залишилися непоміченими серед колег не тільки з області, а навіть і з всієї України. У місті пройшла Всеукраїнська науково-практична конференція директорів обласних дитячих бібліотек «Сучасна бібліотека для дітей – центр інформації, духовного розвитку та організації дозвілля». Обласна школа практичного маркетингу «Соціальне партнерство: механізм конструктивної взаємодії» приймала директорів централізованих бібліотечних систем з усієї області. Базою проведення заходу за такою проблематикою могли бути тільки дружківські бібліотеки, тому що саме тут соціальне партнерство це не пусті розмови, а справжня співпраця заради загальної справи на користь громаді. На Школі були присутні майже всі члени Піклувальної ради, які поділилися своїм досвідом роботи. Учасники Школи відвідали багато визначних об'єктів м. Дружківка, які створені з ініціативи тих, хто по-справжньому любить своє місто. Враження були настільки сильні і позитивні, що гості назвали Дружківку «провінційним містом з європейським обличчям».

На одному із останніх засідань Піклувальної ради в серпні 2012 року була представлена Регіональна програма «Розвиток публічних бібліотек Донецької області на 2012–2015 рр.», яка прийнята на сесії

Донецької обласної ради 1 серпня 2012 року, обговорені питання реалізації програми у м. Дружківка, з якими членів ради познайомила директор ЦБС Т. О. Романченко. Одним із найбільш важливих шляхів модернізації бібліотечного простору визнано необхідність скорішого створення електронного каталогу книг, статей із періодичних видань, що дасть змогу кожному мешканцю міста швидко отримати інформацію про наявність того чи іншого видання у кожній із бібліотек ЦБС. А для цього необхідно придбати спеціалізовану бібліотечну програму. Саме у вирішенні цього питання бібліотека покладає надію на допомогу та підтримку членів Піклувальної ради. Завдяки підтримці депутатів міської ради, членів Піклувальної ради, міська програма «Розвиток публічних бібліотек м. Дружківка на 2012–2015 роки» вже прийнята 28 листопада 2012 року на сесії міської ради.

До речі, саме на цьому засіданні до складу Піклувальної ради увійшли представники дружківської молоді, які також мають активну життєву позицію і є депутатами міської ради. Ось як цю подію прокоментувала Л. Шиліна, почесний член Піклувальної ради, почесний громадянин м. Дружківка: «Приїхавши на чергове засідання Піклувальної ради бібліотеки, я познайомилася з молодими, енергійними, небайдужими людьми. Це депутати міської ради Олег Єврейський і Олександр Денисенко, а також керівник проекту «Дружківська красуня» Євген Єврейський. Радує, що такі ініціативні, працьовиті молоді люди сьогодні беруть участь у законотворчій діяльності, вони ж реалізують соціальну політику в місті. Впевнена – вони знайдуть свій шлях і в бізнесі, і в політиці. Від усієї душі бажаю їм благополуччя, нових творчих здобутків та успіхів у всіх справах, сподіваюся, що вони стануть активними членами Піклувальної ради бібліотеки». Зараз молоді члени Ради активно долучилися до створення при бібліотеці молодіжної волонтерської групи, надихають новими ідеями.

Члени Піклувальної ради – активні люди, які мислять масштабно й перспективно, не зупиняються на досягнутому. Це обумовлено не лише їх владними посадами, це їх життєва і громадянська позиція. Вони цінують бібліотеки і бачать у них великий потенціал для розвитку громади. Працівники бібліотеки роблять все для того, щоб у піклувальників не виникло жодних сумнівів з цього приводу. Кредо цієї згуртованої команди – «Ми робимо все, щоб у нашому місті хотілося жити».